

Teatr Dramatyczny im. Jerzego Szaniawskiego w Płocku
- instytucja finansowana ze środków
Samorządu Województwa Mazowieckiego

**Zbigniew
Herbert**

**LISTY
NASZYCH
CZYTELNIKÓW**

wykonanie - Marek Mokrowiecki

DRUGI POKÓJ

Reżyseria: JACEK MAKA

Scenografia: OLEKSANDR OVERCZUK (Ukraina)

OSOBY:

ON - Łukasz Mąka

ONA - Agata Sasinowska

Premiera 12 grudnia 2008 r. - 3 premiera (275) sezonu 2008/2009

Dr Bohdan Urbankowski

Herbert – poeta dramatycznych prawd.

Krytycy spierają się czasami, czy Zbigniew Herbert był największym poetą Polski i Europy schyłku XX stulecia, czy może Czesław Miłosz. Miłosz doprowadził do mistrzostwa, i właściwie do końca poezję słowa rozlewnego, śpiewnego, a zarazem jednoznacznego, adekwatnego rzeczom i wzruszeniom. Herbert podjął i rozwinął zapoczątkowaną przez Norwida poezję słów o większym ciężarze właściwym, wypełnionych i przepelnionych dodatkowymi znaczeniami, skojarzeniami, aluzjami. Trudno te dwa języki porównywać. Herbert zyskał jednak nad Miłoszem przewagę jako twórca bardziej wszechstronny – był dramaturgiem, autorem słuchowisk radiowych, nazywano go poetą eseju. W ostatnich swych latach został także znakomitym publicystą.

Przy okazji Sesji Herbertowskiej Teatr im. Jerzego Szaniawskiego przygotował sztukę „Drugi pokój” i adaptował słuchowisko „Listy naszych czytelników”. Obydwa utwory należą do mniej znanych dzieł Herberta.

„Drugi pokój” powstawał jako audycja radiowa, dotyczył kwestii dla PRL kluczowej: braku mieszkań. Pisząc o niej Herbert po mistrzowsku unikał i publicystyki i taniego moralizatorstwa. Wybrał konwencję pozornego dramatu mieszczańskiego – pozornego, gdyż jego sztuka ociera się o czarny humor i teatr okrucieństwa – nie przekracza jednak granic realizmu. Bohaterem sztuki jest młode i kochające się małżeństwo, które w wynajętym pokoju czeka na śmierć właścicielki całego mieszkania. Przymagała ich w zamian za opiekę, żeby nie iść do umieralni dla starców – przypadki w tamtych czasach częste. Z urywanych dialogów poznajemy dramat sympatycznych i skądinąd uczciwych młodych ludzi. Zaczynamy im nieomal współczuć, zaczynamy nienawidzić staruchy, która wciąż nie chce umrzeć i zostawić mieszkania, by mogli je wypełnić swą miłością i młodością. Wciągną nas w moralną pułapkę Herbert tym ostrzej pokazuje dramat starej, nikomu niepotrzebnej kobiety. Nieobecna na scenie – to ona jest prawdziwą bohaterką sztuki.

„Listy” to utwór z pogranicza dramatu i parodii dramatu, chwilami zbliża się do prozy reporterskiej, interwencyjnej, chwilami zbliża się do opowiadań czarnego humoru – a przy tym wszystkim czymś w rodzaju podzielonej na glosy paraboli. Bohater to „drobny Hiob” (por.: urzędniczyna).

Śmierć żony uruchamia łańcuch wydarzeń prowadzących bohatera od klęski do klęski. Straci posadę, przyjaciela, mieszkanie,

odmówiona mu będzie nawet radość z opieki nad chłopcem z domu dziecka. I tak będzie miał szczęście: nie wylądaje w więzieniu, nie popełni też samobójstwa. Znajdzie się w domu wariatów.

„Listy” podobnie jak „Drugi pokój” to nie tylko sztuki mogące i dzisiaj przykuć uwagę publiczności, to także porażające świadectwa czasów.

W spektaklu wykorzystano wiersze w wykonaniu Zbigniewa Herberta oraz fragment, zrealizowanego 24 kwietnia 1958 r. w Polskim Radiu, słuchowiska „Drugi pokój” w reżyserii Janusza Warneckiego, w wykonaniu:

Haliny Mikołajskiej - Ona; i **Więczyława Glińskiego** - On.
Dyrekcja Teatru Dramatycznego w Płocku dziękuje Dyrekcji Archiwum Polskiego Radia, za udostępnienie materiału dźwiękowego.

ONA
- Agata Sasinowska
(gościnnie)

ON
- Łukasz Mąka

Agata Sasinowska

Mimo różnorodności form i stylów w poszukiwaniach tegorocznej absolwentki warszawskiej Akademii Teatralnej można dostrzec rysy charakterystyczne. Są nimi: muzyczność propozycji artystycznych i tragikomiczny nerw aktorski. W jej dorobku artystycznym znalazły się projekty zarówno filmowe, teatralne jak i wokalne. Wybory muzyczne dyktują wokalne i taneczne predyspozycje, wsparte wykształceniem szkoły muzycznej II stopnia.

Wykorzystuje je w wielu przedstawieniach (*Oni*, reż. J. Gajewski, *Zyrafa Aldona*, reż. M. Graf, *Bajki robotów*, reż. M. Ciunelis), jednak pełnię swych umiejętności zaprezentowała w roli Luizy w spektaklu *Dochodzenie* (reż. A. Biernacki). Tragikomiczny nerw aktorski Agaty Sasinowskiej sprawdził się w konwencji groteski, absurdu, stąd udział aktorki w inscenizacjach sztuk: Witkacego *Oni*, Ionesco *Łysa śpiewaczka*, *Lekcja*, *Podszyci wg Ferdynanda Gombrowicza*. Nie wyklucza to jednak ról stricte dramatycznych (Czechow, *Wujaszek Wania*, *Wiśniowy sad*) czy komediowych (film *Q*, reż., Wilczewska, serial TV *Na dobre i na złe*).

Łukasz Mąka

Tegoroczny absolwent Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie na wydziale aktorskim. Na scenie profesjonalnej zadebiutował będąc studentem rolą Gwanksa w sztuce S. I. Witkiewicza *Nadobnisie i koczkodany* w Teatrze Powszechnym im. Zygmunta Hübnera w Warszawie. W Akademii Teatralnej uczył się rzemiosła od wybitnych profesorów m.in.: Teresy Budzisz-Krzyżanowskiej, Krystyny Tkacz, Zbigniewa Zapasiewicza, Andrzeja Łapickiego, Piotra Cieplaka, Andrzeja Strzeleckiego, Jarosława Gajewskiego, Cezarego Morawskiego. Zagrał w trzech spektaklach dyplomowych role: Abloputo w przedstawieniu *Oni* Witkacego w reżyserii J. Gajewskiego, Gajewa w *Wiśniowym sadzie* A. Czechowa w reż. J. Safonowej, Kuba Ojciec w *Nosorożce czyli studium przedmiotu* w reż. P. Cieplaka. Brał udział w słuchowiskach i przedstawieniach Teatru polskiego radia.